

IPS CIPRIAN

ARHIEPISCOPUL BUZĂULUI ȘI VRANCEI

**CUVÂNT PASTORAL LA PRAZNICUL ÎNVIERII
DOMNULUI, 2020**

Iisus Hristos – Învierea și Viața oamenilor

† *C i p r i a n*

prin harul lui Dumnezeu

Arhiepiscop al Buzăului și Vrancei

Cinstitului nostru cler, cinului monahal

și dreptcredincioșilor creștini din Eparhia noastră,

har și pace de la Dumnezeu, iar de la noi, părintească binecuvântare!

Preacuvioși și preacucernici părinți,

Iubiți credincioși și credincioase,

Hristos a înviat!

În cuvântul pastoral la Praznicul *Învierii Domnului* de anul trecut, având ca temă de reflecție *Taina morții, în lumina Sfintei Învieri*, spuneam, printre altele, că „*frica de moarte continuă să fie cel mai copleșitor sentiment al omului, inclusiv al creștinilor. [...] Oricât am încerca s-o ignorăm la tinerețe, ea revine în mintea noastră – uneori când nu te aștepți – și nu numai la vârsta senectuții, ci, mai ales, când ne confruntăm cu o suferință generată de anumite boli trupești incurabile*”.

Adresându-mă atunci, față către față, miilor de credincioși adunați în jurul Catedralei Arhiepiscopale din Buzău și al sfintelor biserici de la parohiile și mănăstirile din cuprinsul Eparhiei noastre, nu mi-a fost deloc greu să vorbesc, și nici frățiilor voastre să mă ascultați, când vă reaminteam adevărurile de credință referitoare la semnificația morții, așa cum le-au formulat Sfinții Părinți ai Bisericii noastre Ortodoxe, întemeiați pe Sfânta Scriptură, și din care am reținut că Mântuitorul Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul, prin moartea și Învierea Sa, „*a transformat moartea fizică într-un Paști, adică într-un prag de trecere de la o existență efemeră, marcată de păcat și stricăciune, la plenitudinea vieții veșnice, în Împărăția lui Dumnezeu. [...] Și, de vreme ce Domnul a dat un nou înțeles singurului eveniment ce ne-nfioară, se cuvine să reflectăm mai mult la taina morții personale, care nu poate fi deslușită și asumată decât în lumina Învierii lui Hristos, El fiind singurul Care a putut*

afirmă despre Sine: «Eu sunt Învierea și Viața; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi» (Ioan 11, 25)».

Comunicarea firească și tihnită dintre noi a fost posibilă atunci, deoarece toți cei prezenți la sărbătoarea Sfințelor Paști, purtând în mâini făclii aprinse și cântând cu însuflețire imnul pascal: „*Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din mormânturi viață dăruindu-le*”, trăiam intens bucuria Învierii Domnului, cu credința că, prin moartea jertfelnică pe Crucea Golgotei, ca expresie a iubirii Sale infinite față de oameni, Hristos Domnul *ne-a eliberat de sub puterea întunericului și ne-a strămutat în Împărăția iubirii și a vieții veșnice* (cf. Coloseni 1, 13), în timp ce *moartea, vrăjmașul cel din urmă al omului* (cf. I Corinteni 15, 26), a fost ontologic desființată. Nu se întrezărea nicăieri vreo umbră de neliniște, nesiguranță și amenințare, care să tulbure sfințenia clipelor pascale, așteptate cu atâta nerăbdare și speranță, după cele șapte săptămâni de post, rugăciune și participare la slujbele speciale din perioada Triodului.

Acum, însă, în contextul pandemiei provocate de răspândirea unui virus extrem de contagios și periculos, care a paralizat aproape întreaga omenire, scrutând cu privirea spațiul gol din fața aceleiași Catedrale, luminat doar de razele becurilor electrice – cu toate că armonia clopotelor și cântările pascale intonate de preoții și psalții Bisericii ne-au introdus deja în atmosfera bucuriei cosmice generate de minunea Învierii Domnului Iisus Hristos –, sunt nevoit să dau expresie și unui puternic sentiment de mâhnire, ce ne-a cuprins tuturor sufletele, pe care nimeni din generațiile noastre nu cred că l-a mai trăit, indiferent de condițiile de viață extreme prin care a trecut: crize economice, războaie, foamete, comunism și multe altele. Va rămâne pentru totdeauna de neînțeles faptul că, în noaptea Învierii din anul 2020, creștinii din întreaga țară au fost privați de dreptul și fericirea de a primi, direct și personal, Sfânta Lumină ce izvorăște din mormântul lui Hristos cel de viață dătător și de a-și mărturisi, în duh de rugăciune și comuniune frățească, în sfintele lăcașuri, dreapta credință mântuitoare, singurul element ce dă sens vieții lor pământești.

Iubiți fii duhovnicești,

Având convingerea că, în această noapte sfântă, toți vă aflați în stare de priveghere, cu lumânările și candelile aprinse, asemenea fecioarelor înțelepte din Evanghelie (cf. Matei 25, 1-15), și simțindu-vă aproape cu inima și cu sufletul, încerc să intru în legătură cu frațiiile voastre pe lungimile de undă ale rugăciunii, pentru a vă pune la inimă câteva gânduri menite să vă ajute a prețui cu adevărat viața și sănătatea, ca daruri sfinte ale lui Dumnezeu, oferite necondiționat, din iubire părintească, tuturor oamenilor.

Mai întâi, vă rog să nu îngăduiți ca inimile frațiilor voastre să fie copleșite de întristarea pricinuită de neputința participării, în chip fizic, la slujba solemnă a acestui mare praznic împărătesc, ci, mai curând, primeniți-vă mintea și sufletele cu cântări duhovnicești, îmbrățișându-vă unii pe alții cu iubire sfântă și tresăltând de bucurie, *căci, astăzi, Hristos a înviat din morți ca Cel atotputernic*. În pofida a ceea ce ni se întâmplă, dar cu certitudine îngăduit de Dumnezeu, din rațiuni pedagogice, îndrăznesc să vă încurajez cu înseși cuvintele Mântuitorului Hristos Cel răstignit și înviat, adresate femeilor mironosițe și ucenicilor Săi, în ziua Învierii: **Bucurați-vă!** și **Pace vouă!** Aceștia, aflându-se în amară confuzie, dezamăgire și chiar revoltă interioară, din pricina faptului că iubitul lor Învățător n-

a vrut să evite crucea, pentru a-Și salva viața – așa cum o salvase pe a atâtor oameni bolnavi, necăjiți și întristați, în timpul viețuirii Sale pământești –, aveau nevoie, în acele clipe de profundă durere sufletească, mai mult ca niciodată, de ceva sau de Cineva, care să-i elibereze de suferința întristării și, mai ales, de frica morții, indusă de mai-marii iudeilor, ucigașii Domnului. Și iată că momentul izbăvirii lor n-a întârziat să apară; Același Iisus, pe Care ei, părăsindu-L în Grădina Ghetsimani, Îl văzuseră de departe murind pe cruce și apoi îngropat în mormânt, li Se arăta acum viu și nevătămat, cu același Trup, dar totuși diferit, păstrând în el semnele răstignirii, însă iradiind dumnezeiască lumină.

Femeile mironosițe, dovedindu-se mai curajoase decât ucenicii, care *stăteau încuiați de frica iudeilor* (cf. Ioan 20, 19), au avut privilegiul de a se întâlni cele dintâi cu Domnul Iisus înviat din morți, moment în care întristarea de odinioară le-a fost risipită de bucuria vederii Învățătorului lor, devenind astfel și cele dintâi martore și binevestitoare ale Învierii lui Hristos (cf. Matei 28, 9-10). De la ele au aflat ucenicii că *Domnul este viu* (cf. Luca 24, 23) și, cu toate că aceștia erau încă sceptici, Mântuitorul i-a vizitat spre seară, intrând prin ușile încuiate, și, după ce i-a vindecat și pe ei de frica ce-i stăpânea, împărțându-le darul păcii, i-a investit cu puterea Duhului Sfânt, spre iertarea păcatelor celor ce vor crede în El (cf. Ioan 20, 22-23).

Asemenea ucenicilor Domnului, și noi am stat, vreme de 33 de zile, închiși în casele noastre, dar nu numai de frica microorganismului numit „Covid-19”, ci și din prudență și dragoste față de rudele și prietenii noștri, pe care avem datoria să-i protejăm, protejându-ne, la rândul nostru, de o eventuală îmbolnăvire, mai ales că acest virus atipic se răspândește cu mare repeziciune. Vă încredințăm, însă, că durerea frațiilor voastre este însăși durerea noastră, a ierarhilor și preoților Bisericii, care nu au încetat să se roage și să-i pomenească, la Sfânta Liturghie, atât pe cei aflați în suferință și întristare, pe medicii curajoși și asistenții medicali, care ostenesc pentru îngrijirea și însănătoșirea bolnavilor din spitale, cât și pe frații creștini adormiți în Domnul, în aceste circumstanțe, ale căror suflete nădăjduim să fie rânduite în corturile dreptilor.

Am convingerea, totodată, că, în aceste clipe grele, Domnul Hristos Însuși îi cercetează în chip tainic pe credincioșii Săi, *bătând la ușa inimilor noastre* (cf. Apocalipsa 3, 20), pentru a ne împărtăși darurile Preasfântului Duh, *bucuria și pacea sufletească* (cf. Galateni 5, 22), îndepărtându-ne astfel întristarea exilului voluntar sau involuntar din timpul Postului Mare și, mai ales, frica de îmbolnăvire și de moarte, asociate, din păcate, și cu starea de panică, indusă subconștientului uman prin tot felul de știri exagerate și contradictorii, care ne-au tulburat și zdruncinat viața cotidiană și spirituală. Creștini fiind, suntem conștienți că, în astfel de situații, aparent fără ieșire, mai intervine și vrăjmașul diavol, care, exploatând slăbiciunile și patimile omenești, îi determină pe cei slabi în credință să-și piardă nădejdea în găsirea oricărei soluții de scăpare. Mai mult decât atât, le insuflă gândul viclean că Dumnezeu ar fi neputincios în ajutorarea lor concretă, salvându-i de la moarte, de vreme ce nu intervine imediat în stoparea răspândirii acestei boli molipsitoare. Și, cum nu există om pe pământ, credincios sau necredincios, căruia să nu-i fie frică de moarte, indiferent dacă o acceptă sau nu, se întâmplă că demonul fricii are uneori succes în strategiile sale, pe fondul suferinței, anxietății și puținei credințe, subjugând conștiințele oamenilor și inoculându-le gânduri generatoare de depresie. Din punct de vedere duhovnicesc, Hristos Domnul ne-a arătat, prin răspunsul dat ucenicilor Săi, că „*acest neam de demoni nu poate fi izgonit decât numai cu rugăciune și cu post*” (Marcu 9, 29), ceea ce ne-am străduit să împlinim și noi, în ultimele săptămâni, pentru dobândirea tămăduirii de efectele colaterale ale temutului coronavirus.

Și, ca să nu ne întristăm ca cei ce nu au nădejde (cf. I Tesaloniceni 4, 13), să ne amintim că Însuși Mântuitorul, într-un moment de slăbiciune omenească, S-a temut de iminența morții, cerându-I Tatălui ceresc să treacă de la El paharul suferinței, dar știm că, imediat, a adăugat cuvintele: „*nu precum voiesc Eu, ci precum Tu voiești*” (Matei 26, 29), de unde înțelegem că, în fața morții, toți oamenii trăiesc cu intensitate sentimentul fricii. Cu toate acestea, nu trebuie să ne simțim neajutorați, pentru că nu suntem singuri. *Ca fii ai lui Dumnezeu și fii ai Învierii* (cf. Luca 20, 36), înnoși prin Taina Sfântului Botez, se impune să gândim pozitiv, în duhul Evangheliei lui Hristos, și să trăim toate încercările vieții, inclusiv pe aceasta, așa cum le-au trăit părinții și strămoșii noștri, de-a lungul veacurilor, fără să ne împușinăm credința și fără a ne pierde speranța. Cu răbdare și în solidaritate frățească, vom purta cu toții și crucea acestei pandemii, având convingerea că Dumnezeu Cel bun, milostiv și iubitor de oameni nu ne va lăsa să pierim.

Însă, dragii mei, nu numai de salvarea vieții biologice ar trebui să ne preocupăm. Desigur, aceasta este foarte importantă și trebuie s-o prețuim, deoarece este darul lui Dumnezeu, dar să nu uităm că viața pământească este timp de pocăință și de pregătire spirituală pentru dobândirea adevăratei vieți, care înseamnă a trăi veșnic în comuniunea de iubire a Preasfintei Treimi, în Împărăția cerurilor. Așa se face că adevăratul creștin a tratat întotdeauna cu demnitate problema morții, fiind convins, în adâncul sufletului său, că aceasta este de fapt o trecere spre dimensiunea eternă a existenței sale. Și, de aceea, străduindu-se să-și trăiască frumos viața dăruită de Dumnezeu, luptând cu patimile și duhurile răutății și dobândind virtuțile creștine, precum blândețea, înfrânarea, curăția, smerenia, îndelunga-răbdare, bunătatea, facerea de bine, ascultarea de Biserica lui Hristos, rugăciunea, credința, nădejdea și dragostea, unul ca acesta s-a încredințat cu toată ființa sa purtării de grijă a lui Dumnezeu. Pilda Sfântului Voievod Martir Constantin Brâncoveanu, care își încuraja fiii să nu se înfricoșeze în fața călăului, spunându-le: „*Fiți viteji, feții mei. Am pierdut tot ce-am avut, măcar sufletele să ni le mântuim*”, este mai mult decât grăitoare în ceea ce privește valoarea credinței în nemurirea sufletului și moștenirea vieții veșnice, prin jertfirea vieții pământești.

Dreptslăvitori creștini,

Vă rog, de asemenea, să nu permiteți ca mintea fraților voastre să fie contaminată de un alt „virus”, la fel de contagios și periculos ca și cel ce vă ține astăzi închiși în locuințele fraților voastre. Istoria ne arată că, pe fondul unor astfel de nenorociri, cum este pandemia, au apărut tot felul de oportuniști, inclusiv în rândul creștinilor, care se grăbesc să interpreteze „semnele veacului” într-o manieră eshatologică, de natură să sporească și mai mult spaima oamenilor, declarând, cu pretenții de certitudine, că Dumnezeu este Cel ce ne-a pedepsit cu această molimă, din pricina păcatelor. Nu tăgăduim realitatea evidentă cu privire la starea morală deplorabilă a întregii omeniri, marcată de patimi, precum lăcomia după avere, setea de putere și dorința de plăcere, generatoare de multe alte păcate, pe care omul contemporan necredincios, egoist și desfrânat tinde tot mai mult să le relativizeze, până la proclamarea lor drept lucruri firești. Dar **nu putem accepta că Dumnezeu este responsabil de ceea ce ni se întâmplă rău pe pământ**. Noi știm că „*Dumnezeu este iubire*” (I Ioan 4, 8) și că atât de mult a iubit lumea și pe om, „*încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică*” (Ioan 3, 16).

În realitate, noi suntem aceia care L-am părăsit și L-am respins din viața noastră, considerându-ne atotputernici și autosuficienți. Iată că un virus minuscul și invizibil, dar dureros de agresiv asupra vieții noastre biologice, ne-a forțat să ne recunoaștem limitele și că, în orice situație de risc, tot la Dumnezeu gândim, implorându-I mila și ajutorul. Din nefericire, nu suntem capabili să prețuim binele pe care ni l-a făcut Dumnezeu, nu-L iubim pe aproapele nostru ca pe noi înșine, așa cum ne-a poruncit Hristos Domnul (cf. Marcu 12, 31), și nici nu protejăm creația lui Dumnezeu; dimpotrivă, o exploatăm irațional, distrugându-i echilibrul și risipind resursele naturale, ce pot asigura pâinea cea de toate zilele tuturor oamenilor de pe pământ.

Trebuie să recunoaștem că **toate relele din lume au fost și sunt provocate de omul mândru și neascultător**, care a ales să facă voia vrăjmașului diavol, și nu pe cea a lui Dumnezeu. **Toate încercările prin care a trecut omenirea, de-a lungul existenței sale, s-au datorat deciziilor omului, căruia Creatorul îi respectă libertatea oferită de El prin însuși actul creației.** În loc să căutăm responsabili în stânga și în dreapta, dar mai ales Sus, în ceruri – ceea ce constituie o blasfemie –, mai bine ne-am face cu toții un examen de conștiință și am accepta că fiecare dintre noi este, mai mult sau mai puțin, vinovat de efectele nocive ale alegerilor sale. Însă Dumnezeu Cel îndelung-răbdător așteaptă pocăința fiecăruia dintre noi, prin care trebuie să înțelegem nu numai regretul că am săvârșit ceva rău, ci, mai ales, hotărârea de a îndrepta ceea ce am făcut greșit și de a ne trăi viața frumos, după poruncile Sale. Căci, după cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, la Dreapta Judecată, *Împăratul Hristos nu ne va întreba de ce am păcătuțit, ci de ce nu ne-am pocăit.*

O altă categorie de „interpreți” ai consecințelor pandemiei provine din afara Bisericii, înțelegându-i aici pe atei neomarxiști și ideologii seculariști, dușmanii Crucii și ai Învierii lui Hristos, detractorii Bisericii și calomniatorii clerului și ai poporului dreptcredincios al lui Dumnezeu. Din rândurile lor, apar, din când în când, personaje obscure care, pe fondul pandemiei, se grăbesc să-și manifeste public satisfacția cu privire la interzicerea săvârșirii sfintelor slujbe în prezența credincioșilor, sugerând măsuri chiar mai dure, în detrimentul misiunii pastoral-liturgice a Bisericii, mai ales în ceea ce privește administrarea Sfintelor și Preacuratelor lui Hristos Taine, insinuând că, prin împărtășirea tradițională din același potir, s-ar putea transmite virusuri și boli molipsitoare. Nu va mai dura mult și unii ca aceștia vor avea îndrăzneala să acuze Biserica lui Hristos ca fiind principalul vinovat de răspândire a molimei, amintindu-ne de Nero, primul împărat roman care a declanșat persecuția împotriva creștinilor, învinuindu-i de incendierea cetății Roma. Vă rugăm să aveți grijă de frațiiile voastre și să nu credeți tot ceea ce auziți, ci cumpăniți cu discernământ și luciditate avalanșa de sfaturi și îndemnuri transmise prin intermediul rețelelor de socializare, atât de mult exploatare în ultima vreme, evaluându-le prin prisma *Adevărului, Care este Hristos* (cf. Ioan 14, 6), și a învățăturilor Sfinților Părinți ai Bisericii celei „*una, sfântă, sobornicească și apostolească*”.

Iată că și astăzi, cuvintele Sfântului Apostol Pavel referitoare la *propovăduirea lui Hristos Cel răstignit – pentru iudei, sminteală, iar pentru neamuri, nebulie* (cf. I Corinteni 1, 23) – sunt perfect valabile; parafrazându-le, în contextul actual, putem afirma și noi că Hristos Cel răstignit și înviat, prezent în chip nevăzut în Biserica Sa și, mai ales, în Sfintele Taine, este, într-adevăr, pentru cei căldicei, sminteală, pentru cei înverșunați, nebulie, însă pentru cei credincioși, puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu, tămăduirea, învierea și viața noastră. Cât de elocventă este istorisirea Sfântului Evanghelist Luca în legătură cu Cina din Emaus, când Domnul Hristos înviat, după binecuvântarea și

frângerea pâinii – care este și prima Sfântă Liturghie de după Învierea Sa din morți –, S-a făcut deodată nevăzut de cei doi ucenici, Luca și Cleopa, dându-le de înțeles lor și nouă că El va fi cu noi până la sfârșitul veacurilor (cf. Matei 28, 20), nu numai în chip spiritual, ci real și tainic, ca Hristos euharistic (cf. Luca 24, 30-31).

Din această perspectivă, după cum rugăciunea este respirația duhovnicească a creștinilor, **Sfânta Liturghie, având în centrul ei Sfânta Euharistie, este însăși viața celor ce alcătuiesc Biserica lui Hristos**, clerul și poporul Său dreptcredincios. Prin împărtășirea cu Sfântul Trup și Scumpul Său Sânge, credincioșii pregătiți duhovnicește prin pocăință și spovedanie primesc **medicamentul nemuririi** pentru viața veșnică, adevărindu-se cuvintele Mântuitorului, Care a zis: „*Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică, și Eu îl voi învia în ziua de apoi. Căci trupul Meu este adevărată mâncare și sângele Meu, adevărată băutură*” (Ioan 6, 54-55).

Din nefericire, mulți dintre frațiiile voastre, deși v-ați pregătit corespunzător în acest Post al Sfințelor Paști, nu ați avut parte de spovedanie și împărtășanie, așa cum v-ați dorit, ca urmare a măsurilor austere impuse de autoritățile statului, în condițiile decretării stării de urgență în țara noastră. Știm că ați suferit foarte mult din pricina acestei neîmpliniri, dar **suntem convinși că, în contextul unei astfel de drame medicale și spirituale, ați înțeles cu toții rostul principiului economiei sau pogorământului aplicat temporar de către slujitorii Bisericii**, cu speranța că ați intensificat mai mult rugăciunea și faptele concrete ale iubirii creștine și că, după „eliberarea” din această „robie” a coronavirusului, ne vom întoarce la ale noastre mai întăriți duhovnicește, mai înțelepți, mai buni și mai hotărâți de a ne trăi viața în mod responsabil, lucrând binele în jurul nostru. Pe de altă parte, trecând peste greutățile de orice fel specifice pandemiei, să extragem din aceasta și câteva lucruri pozitive, precum redescoperirea propriei persoane, adunarea minții din risipirea cotidiană, prețuirea valorilor evanghelice, centrate pe iubirea jertfelnică, consolidarea unității familiei și conștientizarea rolului acesteia în păstrarea sănătății mentale și spirituale, asumarea responsabilităților față de aproapele nostru și necesitatea creșterii solidarității umane.

Încheind acest cuvânt pastoral, vă îndemn încă o dată, iubiți credincioși, să nu vă lăsați copleșiți de întristare și deznădejde; *aveți credință în Dumnezeu* (cf. Marcu 11, 22) și străduiți-vă ca, măcar la această mare sărbătoare a creștinătății, să ignorați gândurile negre ce vă pot întuneca mintea și bucurați-vă de Învierea Domnului Iisus Hristos, *Cel ce este Pâinea vieții* (cf. Ioan 6, 48), *Lumina lumii* (cf. Ioan 8, 12), *Doctorul sufletelor și al trupurilor noastre, Izvorul vieții veșnice și chezașia propriei noastre învieri* (cf. I Corinteni 15, 20). Din toată inima, vă doresc tuturor să petreceți Sfintele Sărbători de Paști în pace și cu bucurie sfântă, adumbriți de Lumina cea neînserată a Sfintei Învieri. **Hristos a înviat!**

Al vostru de tot binele doritor și către Hristos-Domnul rugător,

† *Ciprian*

Arhiepiscopul Buzăului și Vrancei